

COMPARTIM
UN FUTUR

Itinerari botànic

Parc de
Can Vidalet



L'itinerari del Parc de Can Vidalet conté 25 fitxes explicatives de les espècies més destacades del parc amb la seva descripció, l'origen, l'ús i la singularitat.

INTRODUCCIÓ

El Parc de Can Vidalet és un jardí d'inspiració romàntica i un dels parcs històrics més emblemàtics de la Xarxa de Parcs Metropolitans. És l'espai verd urbà més important d'Esplugues de Llobregat que, integrat en la trama urbana del municipi, s'ha convertit en un espai de gran valor ambiental i paisatgístic.

L'itinerari botànic que teniu a les mans, elaborat per l'Àrea Metropolitana de Barcelona en col·laboració amb l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, és una eina que us ajudarà a descobrir el parc i a conèixer i entendre la diversitat d'espècies vegetals de gran valor botànic i patrimonial que habiten a Can Vidalet. Alguns arbres són tan singulars que estan catalogats com arbres d'interès local: un gran exemplar de bellaombra, un pi blanc de grans dimensions, un margalló i un grup de xiprers dels pantans.

A partir de l'itinerari botànic del Parc de Can Vidalet, també us convidem a descobrir l'entorn metropolità, que conforma un espai ric, complex i dinàmic que ofereix una gran quantitat d'activitats d'aprenentatge i lleure en una varietat de paisatges i ecosistemes naturals: dels rius Llobregat i Besòs a les serres de Garraf, Collserola i Marina, passant pels parcs urbans i les platges. Tot un món per descobrir.

EL PARC DE CAN VIDALET

El Parc de Can Vidalet es troba a la part baixa d'Esplugues de Llobregat, molt a prop del límit amb l'Hospitalet. Ocupa una superfície de 3,8 ha i, envoltat d'un entorn amb una alta densitat de població, és un dels grans pulmons verds de la ciutat. El Parc de Can Vidalet constitueix un espai de gran valor ambiental i social, i ofereix a la ciutadania un espai pel lleure i l'apropament a la natura. Passejant pel parc, també s'ofereix la possibilitat de poder gaudir dels valuosos elements històrics i arquitectònics que encara s'hi conserven, com la torre (construïda el 1864-1865 i reformada a principis dels anys 1930), el llac, l'estany o el safareig.

Des de la segona meitat del XIX, en aquest indret, ocupat per antics conreus de secà, dues famílies benestants barcelonines hi construïren les seves residències d'estiu: unes grans torres envoltades de jardins exuberants. En aquests jardins es combinaven els dissenys geomètrics amb altres espais de vegetació, quasi espontània, que pretenien imitar el paisatge natural. En aquests jardins d'inspiració romàntica, l'aigua era un element fonamental, i apareixia en forma de cascades, llacs i sortidors. Part d'aquestes dues propietats (Can Vidalet i la Torre Rosàs) formen l'actual Parc de Can Vidalet.

Entre la vegetació del parc predominen les espècies autòctones, amb una important presència d'alzines i pins blancs, alguns d'ells centenaris i d'aparença excepcional. També s'hi troben algunes espècies foranes que van ser plantades a principis del segle XX. En aquella època, les famílies benestants competien entre elles per tenir els millors jardins i s'enorgullien de poder-hi mostrar un bon nombre d'espècies exòtiques.



Jardí de la Torre Rosàs a la dècada de 1920. Foto atorgada a Emili Juncadella, AMEL Col·lecció Imatges.



Entre la vegetació predominen les espècies autòctones, amb una important presència d'alzines i pins blancs, alguns d'ells centenaris i d'aparença excepcional.



CRONOLOGIA

DE JARDINS PRIVATS A PARC PÚBLIC



Per conèixer els punts d'interès del parc i altres publicacions relacionades, consulta el web www.amb.cat i l'APP **Infoparcs**

	Can Vidalet	Torre Rosàs
En els orígens eren dues finques agrícoles, Can Vidalet i Torre Rosàs	1845	Marianna Nadal de Ferrater compra l'heretat de la Torre Gran d'en Rosàs, una àmplia finca agrícola.
	1861-1862	El fill, Bartomeu Vidal Nadal, edifica la casa i el jardí.
	1863	Josep Vidal i Ribas compra Casa La Llúcia i els dos anys següents construeix una casa nova, amb espai per al jardiner, cotxera, hivernacles i dipòsit d'aigua.
Els jardiniers que viuen a la finca inicien la creació dels jardins de Can Vidalet	1867	Hi viu el jardiner Joaquim Piera i Nanot.
	1884	Josep Vidal-Ribas i Torrens és el nou propietari de les dues finques; a la seva mort, el 1892, es divideixen de nou les propietats entre les dues germanes, i deixa com a usufructuària la seva esposa, Elvira Jover.
	1892	Dolors Vidal, esposa d'Enric Sagnier, hereta del seu germà la casa i el jardí, i part de les terres de la finca Rosàs que estaven fora de la tanca.
El temple del llac, un element arquitectònic característic de l'època	1897	Data que consta en una columna del temple del parc junt amb la paraula "Toscuno". Fou descoberta el 1996 quan el temple es va trencar en caure-li un arbre degut a un fort temporal.
	1899	Elvira Jover, vídua de Josep Vidal-Ribas, passa a ser propietària de la part de la Dolors.

Nous hereus de les finques, nova etapa	DÈCADA DE 1910	El 1910 hi viu Josep Bonet i Sala, jardiner, i la seva família, que seran els porters de la finca fins a la guerra. Emili Juncadella Vidal, fill de Concepció, va escriure en aquesta casa l'obra <i>Recuerdos de mis excursiones en montaña</i> , com l'ascens a l'Aneto, al cim de Lézat o a la Maladeta.
	1927	Emili Juncadella hereta la finca.
Les propietats són confiscades durant la Guerra Civil	1931	A la mort d'Elvira Jover la finca passa a Carme Jover Casas. Aquesta transforma la casa, que perd la torre mirador, i hi dona l'aspecte actual. A la seva mort, el 1938, la finca passa a Carles Grases Jover.
	1936-1939	Torre Rosàs havia de ser una escola pública, però fou utilitzada com a caserna de la guàrdia ministerial i forces de l'aviació. A finals de la guerra, Indalecio Prieto, ministre de Defensa de la República, es va instal·lar a Can Vidalet. Un cop acabada la guerra, les cases i les terres retornen als seus propietaris.
Les finques es qualifiquen com a parc urbà	1943-1944	Mercè Juncadella Vidal, germana d'Emili, desfà la torre i en ven la fusta i les bigues de ferro.
	1953	El Pla Comarcal qualifica les finques com a parc urbà.
Can Vidalet esdevé un parc públic	1970-1974	Tenen lloc cessions i expropiacions per passar a formar part del patrimoni municipal d'Esplugues. El 1973 s'aprova definitivament el Pla Parcial d'Ordenació de Can Vidalet.
	1975	L'antiga Corporació Metropolitana subvenciona part de les obres per obrir-lo a la ciutadania, i el 15 de maig s'inaugura com a parc públic.

L'ITINERARI BOTÀNIC

HORARIS D'OBERTURA:

- Novembre a març:
de 8 a 19 hores
- Abril, maig i octubre:
de 8 a 20 hores
- Juny i setembre:
de 8 a 21 hores
- Juliol i agost:
de 8 a 22 hores

Amb l'objectiu de descobrir el parc d'una manera diferent, hem elaborat aquest itinerari botànic que permet conèixer una part de la gran diversitat botànica que acull el parc, un patrimoni de gran valor però sovint desconegut.

DISTÀNCIA	Itinerari circular de 950 metres.
PUNT D'INICI I FINALITZACIÓ	Entrada del parc pel carrer de Laureà Miró, 47, cantonada amb carrer Molí.
DURADA	60 minuts aproximadament.
NÚM. D'ESPÈCIES VEGETALS	25 exemplars vegetals identificats mitjançant un cartell informatiu.
NÚM. D'EXEMPLARS PROTEGITS I CATALOGATS COM A ARBRES D'INTERÈS LOCAL	4 exemplars: bellaombra (núm. 2), margalló (núm. 3), xiprer dels pantans (núm. 10) i pi blanc (núm. 11).

Itinerari accessible per a persones amb mobilitat reduïda.

Al parc hi trobareu tots els equipaments necessaris per gaudir d'una bona jornada: fonts d'aigua potable, zona de jocs infantils i per a gent gran, equipaments esportius, servei de bar i lavabos públics. Podeu sol·licitar a l'ajuntament fer ús dels diferents equipaments esportius (pista de petanca, porteries de futbol, cistelles de bàsquet i taula de ping-pong). Els diumenges al matí de primavera i tardor podreu participar en les activitats familiars de la Jugatecambiental del parc.



Consulta al web
www.amb.cat
com arribar amb
transport públic
al parc.

LLEGENDA

Per a cada espècie trobareu una fitxa descriptiva on se n'expliquen els aspectes més destacables. La llegenda que apareix a continuació us ajudarà a identificar les característiques més importants.

PERMANÈNCIA DE LA FULLA

- Perenne
- Semipерenne
- Caduca

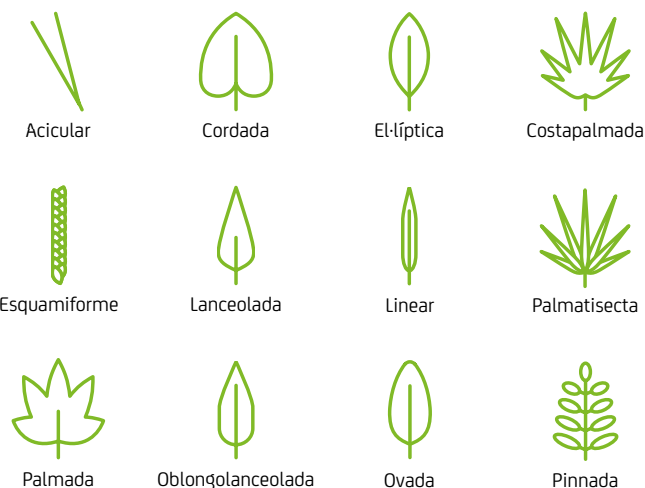
TIPUS D'ARBRE

- Autòcton
- Exòtic
- Naturalitzat

FORMA DE LA FULLA (SEGONS LA DIVISIÓ DEL LIMBE)

- Fulla simple
- Fulla composta

FORMA DE LA FULLA (SEGONS LA FORMA DEL LIMBE)



Parc de Can Vidalet

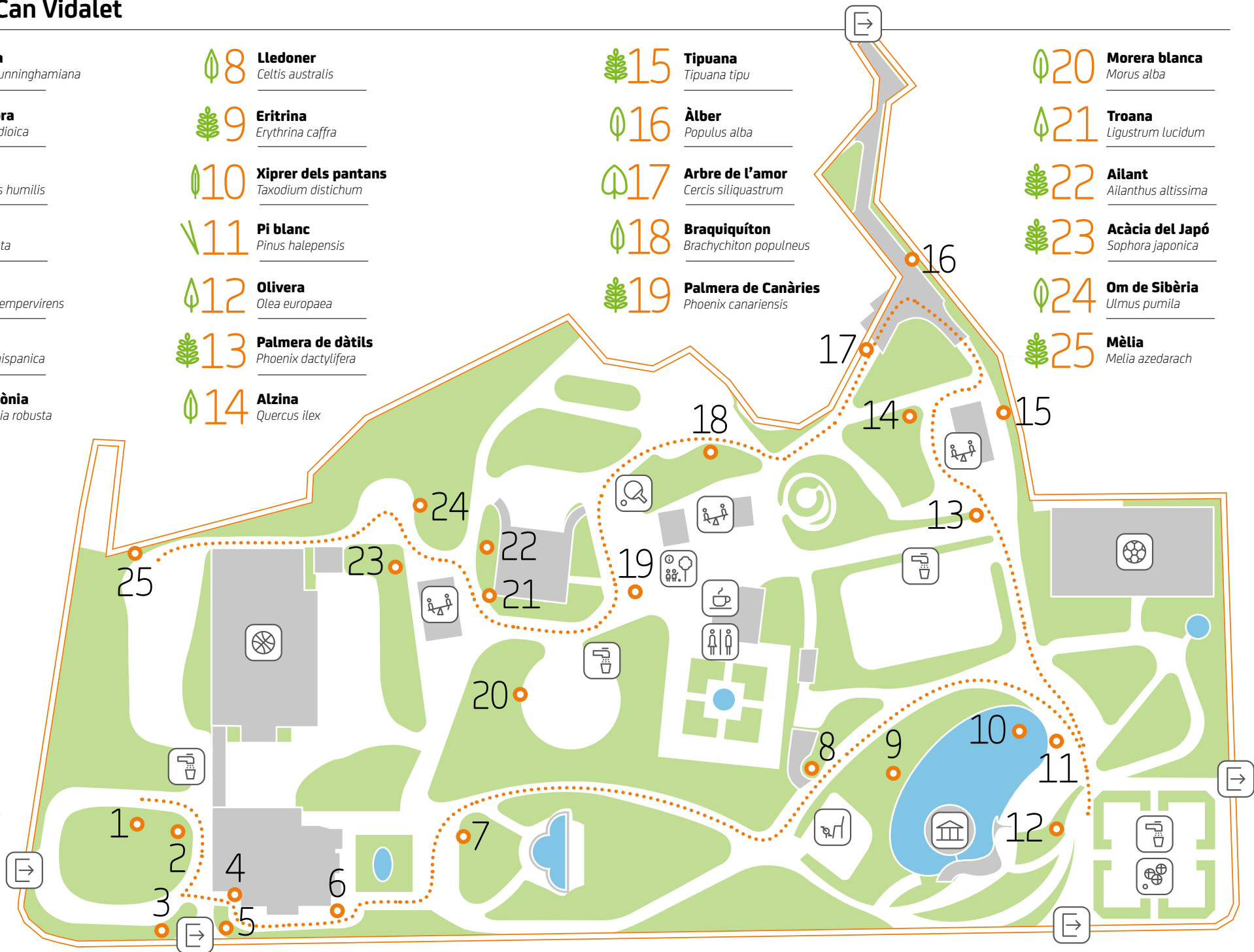
-  **1 Casuarina**
Casuarina cunninghamiana
-  **2 Bellaombra**
Phytolacca dioica
-  **3 Margalló**
Chamaerops humilis
-  **4 Teix**
Taxus baccata
-  **5 Xiprer**
Cupressus sempervirens
-  **6 Plàtan**
Platanus x hispanica
-  **7 Washingtonia**
Washingtonia robusta

-  **8 Lledoner**
Celtis australis
-  **9 Eritrina**
Erythrina caffra
-  **10 Xiprer dels pantans**
Taxodium distichum
-  **11 Pi blanc**
Pinus halepensis
-  **12 Olivera**
Olea europaea
-  **13 Palmera de dàtils**
Phoenix dactylifera
-  **14 Alzina**
Quercus ilex

-  **15 Tipuana**
Tipuana tipu
-  **16 Àlber**
Populus alba
-  **17 Arbre de l'amor**
Cercis siliquastrum
-  **18 Braquiquítton**
Brachychiton populneus
-  **19 Palmera de Canàries**
Phoenix canariensis

-  **20 Morera blanca**
Morus alba
-  **21 Troana**
Ligustrum lucidum
-  **22 Ailant**
Ailanthus altissima
-  **23 Acàcia del Japó**
Sophora japonica
-  **24 Om de Sibèria**
Ulmus pumila
-  **25 Mèlia**
Melia azedarach

-  Entrada
-  Lavabos
-  Aigua potable
-  Cafeteria
-  Àrea de jocs infantils
-  Taulas de tennis
-  Cistelles de bàsquet
-  Porteries
-  Pistes de petanca
-  Jugatecambial
-  Llac o estany
-  Lloc o element d'interès històric
-  Vegetació catalogada



Casuarina

Casuarina cunninghamiana

Castellà: pino australiano

Anglès: beefwood

Família: casuarinàcies

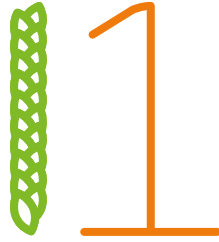
Exòtic

Perenne

Fulla simple

14 m
ALÇÀRIA

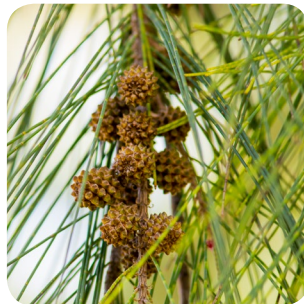
80 anys
EDAT
ESTIMADA



PORT	Arbre amb tronc dret i en forma de columna que pot assolir 30 metres d'alçada.
ESCORÇA	Densa, escamosa, rugosa i de color marró.
FULLES	El que semblen fulles, en realitat, són branquillons amb una funció fotosintetitzadora. Les veritables fulles són les diminutes escames que hi ha en els nusos d'aquestes branquetes, formant com un collaret a cada nus.
FLORACIÓ	Del març a l'abril. Les flors masculines i les femenines apareixen en arbres separats. Les masculines són de color cafè vermellós i broten en espigues a les puntes dels brots joves. Les femenines, de color vermell, són petites i ovalades.
FRUIT	Petites sàmares, d'un color gris pàl·lid, que hi ha a l'interior d'unes estructures semblants a les pinyes d'un pi, llenyoses i de forma cònica.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària d'Austràlia, viu en llocs assolellats a prop de rierols i zones d'aiguamolls.
USOS	S'utilitza com a estabilitzadora del sòl i per fer de pantalla en zones ventoses (paravents). L'escorça és rica en tanins i té propietats astringents.

Saps què?

L'aspecte de ploma que tenen les seves branques sense fulles va fer que al segle XVIII el famós botànic Linné bategés aquest arbre com a "casuarina", perquè li recordava les plomes del casuari, un ocell que habita les zones de selva del nord-est d'Austràlia i Nova Guinea.



Bellaombra

Phytolacca dioica

Castellà: ombú

Anglès: ombu tree

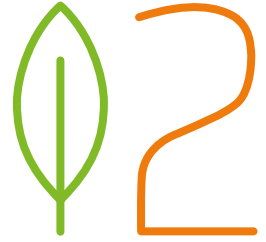
Família: fitolacàcies

Exòtic

Semiperenne

Fulla simple

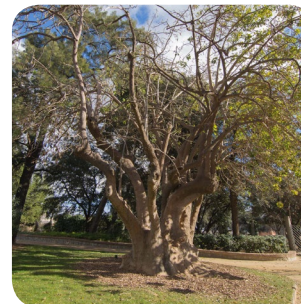
8,5 m
ALÇÀRIA
100 anys
EDAT
ESTIMADA



PORT	Espècie de creixement ràpid, de tronc gruixut i gran port, amb una àmplia capçada i grans arrels visibles.
ESCORÇA	El tronc és molt humit i de color verdós, cosa que li permet sobreviure en llocs secs. És immune a molts insectes gràcies al fet que la seva saba és tòxica.
FULLES	Tenen forma el·líptica i poden assolir 20 cm de llarg. Són d'un color verd fosc brillant.
FLORACIÓ	Del maig al juny. Les flors són molt petites i de color blanquinós. Apareixen agrupades en forma de raïm allargat.
FRUIT	Baies carnosos de color groguenc (marró clar quan són madures) que contenen les llavors, que són petites i arrodonides, d'un color negre brillant.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària de la Pampa de l'Argentina i l'Uruguai, on és molt valorada per oferir refugi del sol. Per aquest motiu també se l'anomena <i>ombú</i> , que en guaraní significa "ombra".
USOS	La seva fusta, esponjosa i tova, té poques utilitats. A casa nostra, es considera ornamental i ofereix grans zones d'ombra als jardins. També s'utilitza per fer bonsais. Les arrels contenen saponina, una substància utilitzada per a l'elaboració del sabó i en preparats de medicina popular.

Arbre catalogat d'interès local

La bellaombra de Can Vidalet, anomenada Pota Grossa, ha adquirit unes dimensions notables. És un arbre exòtic i, per la raresa de les formes i l'avançada edat, gaudeix d'una posició privilegiada en el parterre de l'entrada principal del parc, que la fa visible des del carrer. Sembla que la seva edat és centenària i podria haver estat plantada a finals de la dècada de 1910, quan plantar espècies exòtiques als jardins donava prestigi.



Margalló

Chamaerops humilis

Castellà: palmito

Anglès: Mediterranean fan palm

Família: arecàcies



Autòcton Perenne Fulla composta

Saps què?

El margalló és l'única palmera autòctona europea. És molt resistent a les perturbacions i té facilitat per rebrotar després d'un foc.

3,5 m
ALÇÀRIA
45 anys
EDAT
ESTIMADA

Arbre catalogat
d'interès local

Aquest exemplar està catalogat per ser una espècie protegida i per la seva envergadura: està format per diversos braços d'una alçària considerable en aquesta espècie.



PORT	Palmera de tronc curts i gruixuts que, a la natura, pot assolir 4 metres d'alçària.
ESCORÇA	Coberta de fibres blanques o grises corresponents a les restes de les fulles d'anys anteriors.
FULLES	De color verd o verd grisós. Tenen forma de ventall i el marge és dentat i espinós. Les fulles estan subjectes per un llarg pecíol, de 30 a 50 cm.
FLORACIÓ	Entre el març i el maig. Les flors són petites i de color verdós que s'agrupen en una estructura en forma d'espiga.
FRUIT	Dàtils carnosos, de 1 a 4 cm, de color groc i més bruns quan maduren.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària del Mediterrani occidental. Viu en llocs oberts i secs, als roquissars i vessants de muntanya, sempre a prop del litoral.
USOS	Molt preuada com a espècie ornamental. Les fulles han estat emprades per fer escombres, barrets, raspalls i cordes.

Teix

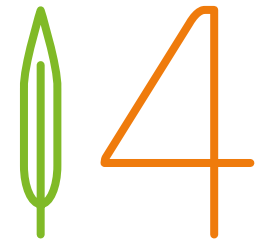
Taxus baccata

Castellà: tejo

Anglès: yew

Família: taxàcies

7 m
ALÇÀRIA
48 anys
EDAT
ESTIMADA



Autòcton Perenne Fulla simple

PORT	Capçada piramidal amb branques molt obertes i molts branquillons que pengen. No sol superar els 15 metres.
ESCORÇA	El tronc és gruixut i té una escorça marró grisenca que s'esquerda i cau formant crostes.
FULLES	Allargades i estretes, de forma lineal i de color verd fosc. Es disposen en dues fileres oposades. Les fulles i les llavors són extremadament tòxiques.
FLORACIÓ	Del març a l'abril. Les flors masculines i les femenines apareixen en arbres separats. Les masculines són grogues i formen grups. Les femenines, verdes, apareixen aïllades.
FRUIT	En els arbres femenins, les llavors apareixen d'una en una. Són de color verd i estan envoltades d'una coberta carnosa i tova, d'un color vermell viu, anomenada aril.
ORIGEN I HÀBITAT	Present a quasi tot Europa, a l'oest d'Àsia i al nord d'Àfrica. Creix en terrenys calcaris, fondalades i a prop de rius.
USOS	Arbre ornamental que se sol trobar a l'entrada de cementiris. És molt valorat en ebenisteria. A l'Edat Mitjana s'utilitzava per fer arcs. De l'escorça dels teixos s'extreu el taxol, el qual se sintetitza com a anticancerígen.



Saps què?

A Catalunya, el teix és una espècie protegida. Això vol dir que hi ha una llei que estableix un règim de protecció pels exemplars d'aquesta espècie, segons el qual no es poden talar, deteriorar, recol·lectar, intercanviar o comerciar amb finalitats de venda.



Xiprer

Cupressus sempervirens

Castellà: ciprés

Anglès: Italian cypress

Família: cupressàcies

Naturalitzat

Perenne

Fulla simple



Saps què?

Al llarg de la història, el xiprer ha tingut una funció simbòlica. Per exemple, sovint el trobem plantat a prop dels cementiris, ja que es creia que aquest arbre era la unió entre el cel i la terra i facilitava l'elevació de les ànimes. Per aquest motiu també se'l coneix com "l'arbre de la vida".



PORT És un arbre alt i dret amb forma de columna amb branques acostades al tronc. Pot assolir 30 metres d'alçària.

ESCORÇA De color gris i esquerdada al llarg del tronc.

FULLES Molt petites. Tenen forma d'escames i són de color verd fosc. Es disposen al voltant de la branca, com les teules d'una teulada, molt atapeïdes entre elles.

FLORACIÓ Del maig al juliol. Les flors masculines i femenines es troben en el mateix arbre. Les primeres, molt nombroses, es disposen agrupades en forma d'ou. Les femenines, més arrodonides, apareixen aïllades.

FRUIT Pinyes esfèriques, de 3 a 4 cm, formades per una mena d'escuts llenyosos. Quan són madurs, són de color marró fosc.

ORIGEN I HÀBITAT Originari de l'orient de la zona mediterrània, des de Líbia fins a l'Iran. Actualment creix a tota la Mediterrània en llocs on no hi hagi glaçades fortes.

USOS Majoritàriament ornamental i també en algunes zones com a paravent. La fusta és molt preuada per la seva duresa i resistència, i perquè és aromàtica. Les fulles i les pinyes es fan servir en medicina natural i per a la indústria farmacèutica i cosmètica.



Plàtan

Platanus x hispanica

Castellà: plátano

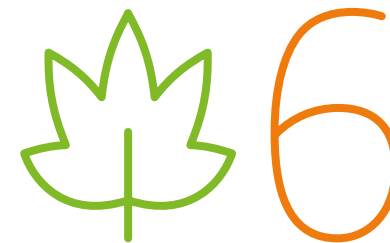
Anglès: London plane

Família: platanàcies

Exòtic

Caduca

Fulla simple



PORT La capçada és densa, ampla i arrodonida. Pot arribar a fer 40 metres d'alçària.

ESCORÇA El tronc és recte i alt. Està cobert d'una escorça prima que es desprèn en plaques irregulars.

FULLES Tenen forma palmada (dividides entre 3 i 5 lòbuls) amb el marge dentat. Estan sostingudes per un llarg pecíol que s'eixampla a la base.

FLORACIÓ De l'abril al juny. Les flors, molt menudes, apareixen agrupades en forma de boles que pengen de les branques.

FRUIT Són petits i secs i es troben al centre dels grups de flors.

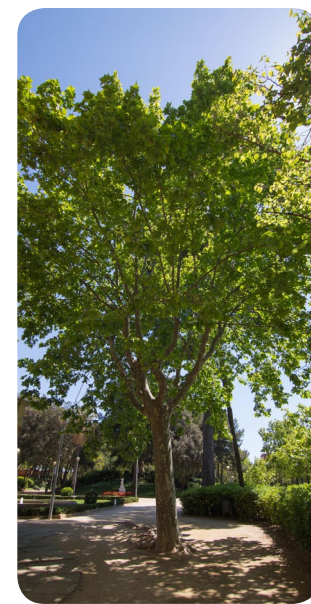
ORIGEN I HÀBITAT És una hibridació entre *Platanus orientalis* (del sud-est d'Europa i Àsia occidental) i *Platanus occidentalis* (d'Amèrica del Nord) que es va produir al segle XVIII a Espanya. Necessita sòls profunds i una mica d'humitat, però lluny d'aigües estancades.

USOS Suporta bé les atmosferes contaminades, per això s'utilitza com arbre ornamental a moltes ciutats. Es cultiva en plantacions lineals de creixement ràpid, ja que la seva fusta, que recorda la del faig, és bona per a l'ebenisteria.



Saps què?

La lletra x que apareix al nom científic indica que és un arbre híbrid.



Washingtonia

Washingtonia robusta

Castellà: washingtonia

Anglès: Mexican fan palm

Família: arecàcies



Exòtic

Perenne

Fulla composta



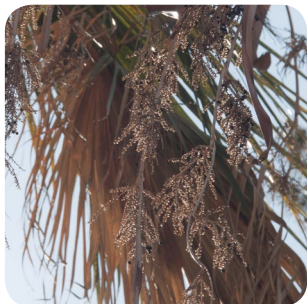
Saps què?

El nom científic d'aquesta palmera, *Washingtonia robusta*, deriva del nom de gènere *Washingtonia*, donat en honor a George Washington (1732-1799), primer president dels Estats Units d'Amèrica, i del terme llatí *robusta*, que fa referència al seu creixement robust i fort.



7,5 m
ALÇÀRIA

70 anys
EDAT
ESTIMADA



- PORT** Palmera de forma vertical que pot arribar als 25 metres d'alçària. És lleugerament més ampla a la base i té una gran cabellera de fulles seques a la zona inferior de la capçada.
- ESCORÇA** El tronc és cilíndric i de color marró grisós. Està cobert per les restes de fulles velles.
- FULLES** Estan formades per *folíols* lineals que es disposen en forma de ventall. Poden arribar a fer 1 metre de diàmetre. Les fulles tenen un *peciòl* llarg amb espines fines i agudes que, amb els anys, es corben. Al costat d'aquests, apareixen unes fibres en forma de fils que es desprenen de la fulla.
- FLORACIÓ** Durant la primavera. Les flors són blanques i petites. Apareixen a la base de les fulles inferiors.
- FRUIT** Són carnosos i de color negre. Fan uns 0,5 cm de diàmetre i tenen un sol pinyol al seu interior.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària del nord-oest de Mèxic i Califòrnia. Necessita estius calorosos però té força resistència al fred.
- USOS** Al seu lloc d'origen, les fulles eren utilitzades tradicionalment en els enterraments. Actualment, es cultiva com a planta ornamental tant en jardins com en carrers.

Lledoner

Celtis australis

Castellà: almez

Anglès: nettle tree

Família: ulmàcies

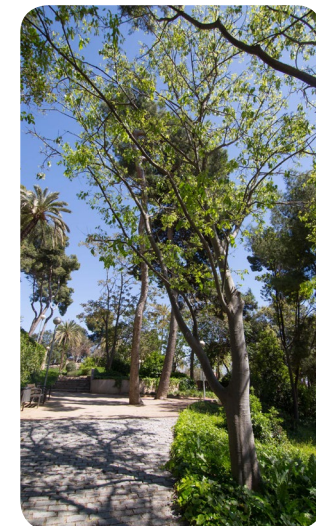


Naturalitzat

Caduca

Fulla simple

- PORT** Presenta una capçada densa i arrodonida formada per branques gruixudes i ascendent. Pot arribar als 20 metres d'alçària.
- ESCORÇA** El tronc és dret. L'escorça és llisa i grisa amb esquerdes horitzontals que formen cercles al voltant del tronc.
- FULLES** Són asimètriques. Tenen forma de llança o ovalades, amb el marge dentat. Tenen un tacte aspre per l'anvers i són peludes pel revers.
- FLORACIÓ** A l'abril. Les flors són poc vistoses, petites i de color verd.
- FRUIT** S'anomena lledó i és comestible. Té un gust dolç, forma arrodonida i és de la mida d'un pèsol. Quan és madur és de color negre.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originari de la Mediterrània oriental. És comú als marges dels camins però no forma mai boscos.
- USOS** Actualment es fa servir com a arbre ornamental. La fusta té una gran flexibilitat, raó per la qual en el passat se'n feien forques i altres estris per al camp. El fruit s'utilitzava per fer oli i begudes alcohòliques i curatives perquè té propietats astríngents.



Saps què?

Actualment, molts arbres es cultiven pel seu valor ornamental, però antigament també tenien una funció comunicativa. Així, per exemple, a les cases de pagès la tradició manava que es plantés un lledoner quan naixia l'hereu de la casa (el primogènit).



Eritrina

Erythrina caffra

Castellà: árbol del coral

Anglès: coastal coral tree

Família: fabàcies



Exòtic

Caduca

Fulla composta



PORT Té una capçada ampla, arrodonida en forma de para-sol. Pot arribar als 12 metres d'alçada.

ESCORÇA És de color gris. El tronc es troba cobert de petites espines de color negre.

FULLES Estan compostes per 3 folíols grans, d'un color verd brillant i de forma ovalada o de rombe.

FLORACIÓ Del maig al juliol. Les flors apareixen abans que les fulles i es troben agrupades en ramells, d'un intens color vermell-ataronjat. D'aquí el seu nom d'"arbre del coral".

FRUIT És un llegum cilíndric de color negre, llenyós i de fins a 6 cm de llargada. A l'interior hi ha les llavors que són de color vermell brillant.

ORIGEN I HÀBITAT És originària de l'est i el sud d'Àfrica. Creix de forma natural en les zones subtropicals i prefereix les zones a ple sol. No és gaire exigent respecte al sòl.

USOS Antigament, la seva fusta s'utilitzava per fer canoes i la seva escorça, com a analgèsic i antiinflamatori. Amb les llavors, les dones africanes també feien collarets. Actualment, es cultiva com a arbre ornamental per la bellesa de la seva floració.

Saps què?

A Sud-àfrica, l'eritrina és un arbre molt respectat per la cultura zulú, ja que se li atribueixen propietats màgiques. És considerat un arbre reial i s'ha trobat plantat en tombes de molts caps zulús.



Xiprer dels pantans

Taxodium distichum

Castellà: ciprés calvo

Família: cupressàcies

Anglès: swamp cypress



Exòtic

Caduca

Fulla simple

PORT Té la capçada en forma de piràmide i el tronc s'eixampla força a la base. Destaquen les seves arrels aèries de fins a 1,7 metres de llarg. Pot assolir 45 metres d'alçada.

ESCORÇA És fibrosa i gruixuda, d'un color castany. Presenta llargues esquerdes verticals, poc profundes, que fan que es vagi desprendent.

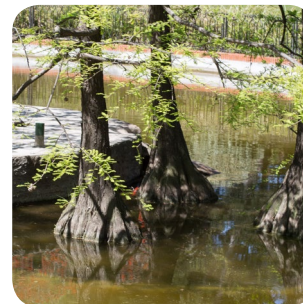
FULLES Són petites i linears, amb una consistència suau i flexible, d'1 a 2 cm de llarg. Es disposen en espiral en dos rengles de brots laterals a la tija. És una de les poques coníferes amb fulles caduques, d'aquí el nom de "xiprer calb".

FLORACIÓ De l'abril al juny. Les flors masculines i femenines es troben al mateix arbre i s'agrupen en forma de raïm. Són d'un color verd vermellós.

FRUIT Pinyes arrodonides, petites i fosques. Quan maduren es desfan i alliberen les llavors.

ORIGEN I HÀBITAT Originari del sud-est dels Estats Units. Prefereix els ambients humits amb sòls entollats o que s'inunden regularment.

USOS Espècie ornamental a parcs i jardins. Al seu lloc d'origen es plantava a les vores dels rius per evitar els processos d'erosió.



Arbre catalogat d'interès local

És una espècie poc freqüent però amb un gran valor estètic i paisatgístic, característica dels jardins romàntics. Al grup de Can Vidalet se'l coneix com "els hostes del llac". Aquests exemplars es van plantar durant les obres de remodelació del parc dels anys setanta del segle passat, després de l'abandonament de la finca, possiblement en record dels originals.

Pi blanc

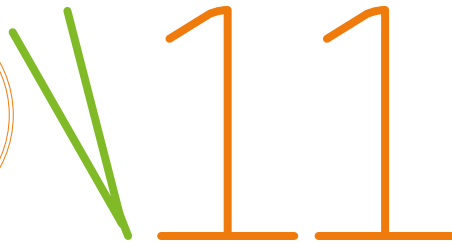
Pinus halepensis

Castellà: pino carrasco

Anglès: Aleppo pine

Família: pinàcies

18 m
ALÇÀRIA
121 anys
EDAT
ESTIMADA



Autòcton

Perenne

Fulla simple



Saps què?

A Catalunya hi ha diferents espècies de pins, que es distingeixen per la mida i forma de les fulles i de les pinyes. Ara bé, tots els pins de la Península tenen les acícules agrupades en parells. Els pins que provenen d'altres indrets les poden tenir en grups de tres (com el pi canari o el pi insigne) i fins a grups de cinc (com el pi de l'Himàlaia).



PORT És el pi menys robust de la península Ibèrica. Només arriba als 20 metres d'alçada. El seu tronc és dret, a vegades tortuós, i la capçada és irregular.

ESCORÇA És de color gris cendrós. Amb els anys s'esquerda i es torna de color marró vermellós.

FULLES Tenen forma d'agulla (aciculars), és per això que s'anomenen acícules. Són primes i flexibles, de 8 a 10 cm i de color verd clar. Es troben agrupades per parells.

FLORACIÓ Del març al maig. Les flors masculines i femenines es troben en un mateix arbre. Les femenines tenen forma de conus i es troben situades a la punta de les branques.

FRUIT Pinyes allargades, de 5 a 12 cm de longitud, amb un peduncle corbat que les acosta a la branca. A l'interior hi ha els pinyons, que són molt petits.

ORIGEN I HÀBITAT És una espècie mediterrània que s'adapta a terrenys pobres. Creix dels 0 metres als 1000 metres d'altitud. Suporta molt bé la sequera.

USOS La fusta és resinosa, dura i de qualitat mitjana. S'utilitza per a petites peces de fusteria i per fer fustes de conglomerat. De la resina se n'obté trementina, i l'escorça, rica en tanins, s'utilitza per adobar pells.

Arbre catalogat d'interès local

Conegut com el "pi dret", destaca pel seu port elegant i les grans dimensions. A més, el seu emplaçament aïllat, al mig d'una zona de pas, evidencia aquestes característiques. És un arbre centenari que es va plantar a finals del segle XIX. És dels pocs exemplars, juntament amb la bellaombra i algunes alzines, originaris del jardí romàntic.

Olivera

Olea europaea

Castellà: olivo

Anglès: olive tree

Família: oleàcies



Autòcton

Perenne

Fulla simple

4 m
ALÇÀRIA
45 anys
EDAT
ESTIMADA

PORT La capçada és arrodonida i el tronc es va recargolant a mesura que envelleix. Pot arribar als 8-10 metres d'alçada i viure durant centenars d'anys.

ESCORÇA El tronc és gruixut i està cobert d'una escorça llisa quan l'arbre és jove. Es va tornant rugosa amb el pas del temps.

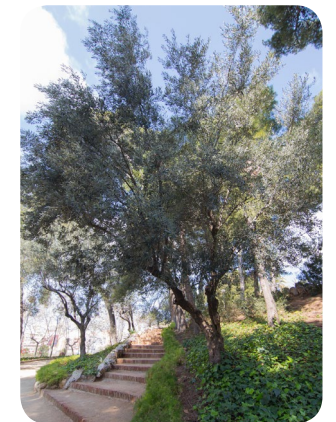
FULLES Són dures i en forma de llança. Són d'un color verd fosc. Pel revers, són més blanquinoses degut a la presència de nombrosos pèls protectors que eviten la pèrdua d'aigua.

FLORACIÓ Del maig al juny. Les flors són petites, blanques i agrupades en ramells.

FRUIT Són les olives, carneses i d'un color verdós que va canviant a negre quan madura. L'olivera cultivada dona olives comestibles.

ORIGEN I HÀBITAT Originària de la regió mediterrània. És sensible al fred i les gelades, però resisteix bé les sequeres estivals.

USOS Arbre mil·lenari, cultivat des de fa segles per a la producció d'oli i d'olives. N'existeixen desenes de varietats. La fusta és molt dura i molt valorada en ebenisteria. A l'antiguitat, les branques d'olivera eren símbol d'abundància, glòria i pau.



Saps què?

Si les olives es volen destinar a la producció d'oli, cal collir-les a finals de tardor o al començament de l'hivern, quan ja comencen a madurar i canvien de color. Però si es volen menjar com a fruit (adobades amb herbes, aigua i sal), cal collir-les abans, quan encara són verdes.



Palmera de dàtils

Phoenix dactylifera

Castellà: palmera datilera | Família: arecàcies
Anglès: date palm

Exòtic

Perenne

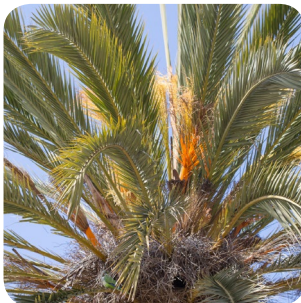
Fulla composta



Saps què?

Per elaborar les tradicionals palmes del Diumenge de Rams, a principis de desembre es tanca amb cordes l'ull de la palmera, el lloc on creixen les fulles. Com que no hi arriba la llum, en les noves fulles no es realitza la fotosíntesi i conserven un color groguenc.

6 m
ALÇÀRIA
48 anys
EDAT
ESTIMADA



- PORT** Més esvelta i menys frondosa que la palmera de Canàries. Pot assolir els 30 metres d'alçària.
- ESCORÇA** El tronc és alt i prim. Sovint es troba cobert amb les restes de les fulles velles.
- FULLES** Poden fer de 3 a 4 metres de llargada. Les palmes (les fulles) tenen un color verd grisenc i estan formades per folíols, d'uns 30 a 40 cm. Estan plegats al llarg de la fulla.
- FLORACIÓ** Entre l'abril i el juny. Les flors masculines i femenines apareixen en arbres diferents, reunides en grups de flors.
- FRUIT** Són els dàtils comestibles i només apareixen als peus femenins. Són allargats i amb un sol pinyol. Al principi són de color groguenc ataronjat i després castany vermellós.
- ORIGEN I HÀBITAT** És originària del nord d'Àfrica i l'oest d'Àsia. Prefereix zones costaneres càlides. És molt resistent a tot tipus de sòls.
- USOS** Molt apreciada com a espècie ornamental. Els fruits són comestibles, molt populars, amb una polpa carnosa i dolça. Les fulles s'utilitzen per elaborar palmes per al Diumenge de Rams.

Alzina

Quercus ilex

Castellà: encina

Anglès: holm tree

Família: fagàcies

10 m
ALÇÀRIA
80 anys
EDAT
ESTIMADA



Autòcton

Perenne

Fulla simple

- PORT** Arbre corpulent que pot arribar als 27 metres d'alçària. Té una capçada densa i ampla.
- ESCORÇA** És dura, de color bru o grisós, amb esclatxes poc profundes.
- FULLES** Són dures i de forma variable, oblongolanceolades o el·líptiques, amb el revers pelut i blanquinós. Tenen el marge lleugerament dentat, espinós quan la fulla és jove.
- FLORACIÓ** De l'abril al maig. Les flors masculines es troben agrupades en una mena de filaments allargats que pengen de la branca. Les flors femenines apareixen al mateix arbre de forma aïllada.
- FRUIT** És l'aglà. Té forma ovalada i està recoberta a la base per un caputxó dur i escamós. De jove és verd i es torna marró quan madura.
- ORIGEN I HÀBITAT** És propi de la regió mediterrània, on forma boscos que s'anomenen alzinars. Poc exigent pel que fa a l'aigua, no tolera les glaçades intenses.
- USOS** La fusta és molt dura i s'utilitza en torneria, fusteria i construcció. Serveix de llenya i per fer carbó, pel seu alt poder calorífic. També es planta com a arbre ornamental. Les aglans són un aliment molt bo per al bestiar.



Saps què?

Els millors pernills estan fets amb cuixes de porcs alimentats amb aglans. Als porcs els agraden molt, però només els de carrasca, que són dolces! La carrasca (*Quercus ilex* subsp. *ballota*) és un arbre molt semblant a l'alzina típica, que viu a les comarques interiors, amb clima continental.

Tipuana

Tipuana tipu

Castellà: tipuana

Anglès: tipu tree

Família: lleguminoses

Exòtic

Semipерenne

Fulla composta



Àlber

Populus alba

Castellà: álamo blanco

Anglès: white poplar

Família: salicàcies

Autòcton

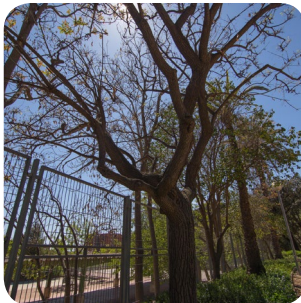
Caduca

Fulla simple



Saps què?

A l'Argentina, un dels seus llocs d'origen, de finals d'octubre a principis de desembre es produeix un fenomen conegut localment com "el llanto de las tipas". Sota l'arbre, a causa de l'atac d'un insecte, comencen a caure petites gotes de sàvia, que donen la sensació que comença a ploure.



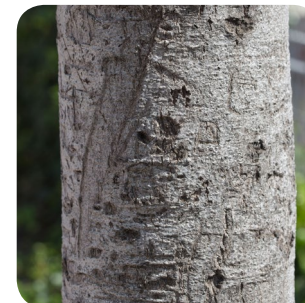
PORT	Arbre de creixement ràpid, que pot arribar als 20 metres d'alçària. Les branques tenen una mida considerable i un aspecte flexible.
ESCORÇA	El tronc és de color marró i esquerdat.
FULLES	Són grans i de color verd intens. S'anomenen fulles compostes donat que estan formades per entre 5 i 15 parells de folíols, estrets i de forma el·líptica, i un últim folíol al capdamunt.
FLORACIÓ	Del maig al juny. Les flors tenen 5 pètals desiguals (el central és molt més gros), arrugats i de color groc ataronjat. Es troben agrupades en ramells que cauen amb facilitat.
FRUIT	És una sàmara, amb una sola llavor i una ala de color marró groguenc, que li facilita la dispersió pel vent.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària dels boscos subtropicals de Bolívia i del nord-oest de l'Argentina.
USOS	Es cultiva com a arbre ornamental, per la bellesa de la seva floració, a zones temperades d'Europa i dels Estats Units.

PORT	Arbre de creixement ràpid que pot arribar als 30 metres d'alçària. Té una capçada ampla i irregular.
ESCORÇA	El tronc i les branques estan coberts d'una escorça blanquinosa. Amb el pas dels anys, l'escorça s'arruga longitudinalment i mostra la part interna més fosca.
FULLES	De formes i mides variables, amb un llarg pecíol, verdes a l'anvers i blanques i amb pèls al revers. Poden tenir de 3 a 5 lòbuls, amb marge dentat i base arrodonida.
FLORACIÓ	Del febrer fins a l'abril. Les flors masculines i femenines es troben en arbres diferents. Són petites i apareixen reunides en filaments que pengen de les branques.
FRUIT	És una càpsula plena de petites llavors amb un plomall de pèls que en facilita la dispersió pel vent.
ORIGEN I HÀBITAT	Arbre autòcton, típic dels boscos de ribera. Prefereix terrenys fangosos i profunds, propers a cabals d'aigua.
USOS	La seva fusta, tova i de poca qualitat, només s'aprofita per fer embalatges i pasta de paper. Als jardins es cultiva com a espècie ornamental pel seu port elegant i el color de la seva escorça.



Saps què?

En algunes espècies d'arbres, com l'àlber, el revers de les fulles té un color més blanquinós i es troba cobert d'una mena de petits pèls. Aquests tenen una funció important: ajuden a protegir les fulles de la pèrdua d'aigua per transpiració.



Arbre de l'amor

Cercis siliquastrum

Castellà: árbol del amor

Anglès: Judas tree

Família: lleguminoses



Exòtic

Caduca

Fulla simple



PORT Arbre petit que no acostuma a superar els 6 metres d'alçada.

ESCORÇA El tronc és més aviat prim i l'escorça de color fosc, quasi negre.

FULLES El marge és llis. Són de color verd a l'anvers i més blanquinosos pel revers. Tenen forma de cor i es troben unides a la branca per un llarg pecíol.

FLORACIÓ Del març al maig. Les flors són d'un color rosa lluent i apareixen a la primavera, abans que les fulles, i poden sortir directament sobre el tronc.

FRUIT Llegum de color terrós rogenc, de fins a 10 cm de llargada. No acostuma a fer fruits fins als 5 anys després de la plantació.

ORIGEN I HÀBITAT Originari de l'est de la regió mediterrània. S'estén per Àsia Menor, Itàlia i els Balcans. Acostuma a desenvolupar-se en llocs oberts i assolellats.

USOS Es fa servir en jardineria com a arbre ornamental, per la bellesa de la seva floració.

Saps què?

El nom d'"arbre de l'amor" es deu al color rosa de les seves flors i a la forma de cor de les fulles. Però també se l'anomena "l'arbre de Judea", o "de Judes", pel seu origen a la regió de Judea i per la llegenda que explica que Judes Iscariot es va suïcidar penjant-se d'un arbre d'aquesta espècie.

4m
ALÇÀRIA

45 anys
EDAT
ESTIMADA



Braquiquíton

Brachychiton populneus

Castellà: braquiquito

Anglès: kurrajong

Família: esterculiàcies



Exòtic

Perenne

Fulla simple

PORT Arbre amb una capçada densa i en forma cònica que pot arribar als 12 metres d'alçada.

ESCORÇA El tronc, molt recte, està cobert d'una escorça de color gris. Amb el temps hi poden aparèixer fissures.

FULLES Són de color verd brillant, amb un pecíol llarg i formes variables (oblongolanceolades o obertes en tres lòbuls).

FLORACIÓ Del maig al juliol. Les flors són de color groc, tacades de vermell, i en forma de campana. Les flors masculines i femenines apareixen al mateix arbre.

FRUIT És dur, en forma de barqueta, i quan s'obre deixa veure al seu interior les llavors, semblants a grans de blat de moro. Un cop cauen les llavors, la barqueta pot quedar molt de temps penjant de les branques.

ORIGEN I HÀBITAT Originari d'Austràlia. Ha estat introduït en molts països de clima temperat. Tolera les gelades, però prefereix les zones càlides.

USOS Es cultiva com a arbre ornamental i sovint forma part de l'arbrat viari. Però, al seu lloc d'origen, els aborígens australians n'utilitzen la fusta per fer escuts, l'escorça per fer fibres, les fulles com a farratge per al bestiar (en cas de sequera), i les llavors, se les mengen torrades.

Saps què?

Un dels seus noms populars és "pica pica", perquè les llavors, que es troben dins una coberta llenyosa en forma de barqueta, estan envoltades d'uns pèls que són urticants i que provoquen una desagradable coïssor al tacte.

6,5m
ALÇÀRIA

45 anys
EDAT
ESTIMADA



Palmera de Canàries

Phoenix canariensis

Castellà: palmera canaria
Anglès: Canary island palm

Família: arecàcies

Exòtic

Perenne

Fulla composta



Saps què?

A l'illa de la Gomera, aquesta palmera es fa servir per produir guarapo, una beguda fermentada que s'elabora amb el suc dolç que s'extreu de la palmera de les Canàries. És una beguda refrescant i energètica, amb una alta concentració de minerals.



9 m
ALÇÀRIA
75 anys
EDAT
ESTIMADA

- PORT** Palmera de mida gran, que pot arribar a fer 20 metres d'alçària. Es diferencia de la palmera datilera per la seva capçada, més densa (amb més de 50 fulles) i d'un color verd intens.
- ESCORÇA** El tronc és curt i gruixut, de color marró fosc.
- FULLES** S'anomenen palmes i es troben agrupades a l'extrem del tronc. Són amples i llargues, amb peciols espinosos i una longitud d'entre 5 i 6 metres.
- FLORACIÓ** A la primavera. Les flors femenines i masculines apareixen en arbres diferents. Les flors són de color groc i les masculines, més petites i tancades.
- FRUIT** Petits dàtils no comestibles, de color taronja i uns 2 cm de llargada. Apareixen agrupats en forma de raïm.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària de les illes Canàries. Prefereix les zones costaneres càlides. És una de les palmeres més resistents al fred.
- USOS** Molt preuada com a espècie ornamental. Destaca per la seva bellesa i elegància, és per això que es troba en molts parcs i jardins antics, així com en passeigs marítims.

Morera blanca

Morus alba

Castellà: morera blanca
Anglès: white mulberry

Família: moràcies

Exòtic

Caduca

Fulla simple



- PORT** Arbre de creixement ràpid que pot arribar a fer entre 10 i 20 metres d'alçària. Té una capçada de forma arrodonida.
- ESCORÇA** De color grisós, amb estries verticals.
- FULLES** Són grans i asimètriques. La seva forma és variable, ovalades o dividides en tres lòbuls, i amb el marge dentat. Són de color verd fosc lluent i una mica més pàl·lides pel revers.
- FLORACIÓ** A l'abril i al maig. Les flors masculines, molt petites, apareixen en espigues cilíndriques, i les femenines, agrupades en forma d'ou. Ambdós surten al mateix arbre.
- FRUIT** Són mòres, formades per molts petits fruits carnosos. Són de color blanc, comestibles, però sense gust de res.
- ORIGEN I HÀBITAT** Originària de la Xina. Va ser introduïda a casa nostra fa molt de temps i pot trobar-se naturalitzada en alguna zona.
- USOS** Arbre ornamental i d'ombra. La seva fusta s'utilitza en ebenisteria i torneria. L'escorça i les arrels tenen propietats medicinals i de l'escorça se'n fabriquen cordes de gran resistència.

4 m
ALÇÀRIA
44 anys
EDAT
ESTIMADA



Saps què?

Aquest arbre va ser introduït a Europa al mateix temps que els cucs de seda, ja que les seves fulles es fan servir per alimentar-los. A Itàlia, cap al segle XVI, la morera blanca ja es cultivava amb aquesta finalitat.



Troana

Ligustrum lucidum

Castellà: aligüstre del Japón

Anglès: Chinese privet

Família: oleàcies

Exòtic Perenne Fulla simple

7m
ALÇÀRIA
42 anys
EDAT
ESTIMADA



Saps què?

El seu nom científic de gènere (*Ligustrum*) prové del terme llatí “ligare”, perquè les seves branques joves, molt flexibles, s'utilitzaven per lligar. El terme específic *lucidum*, que en català vol dir “lluminós”, fa referència a l'aspecte brillant de les seves fulles.



PORT	Arbre petit, de fins a 10 metres d'alçària. Té la capçada arrodonida i densa.
ESCORÇA	És llisa i esquerdada, de color gris fosc.
FULLES	En forma de llança i una mica ovalades. Les fulles estan endurides i són lluent, d'un color verd brillant per la part de sobre.
FLORACIÓ	Del juny al juliol. Les flors són de color groc, molt petites i nombroses. Estan agrupades en ramells de fins a 20 cm de llarg, en forma de piràmide.
FRUIT	És una baia negra, semblant a una oliva petita. Apareixen a mitjans de tardor i romanen a l'arbre fins a l'hivern.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària de l'est asiàtic, és molt habitual a la Xina i a Corea.
USOS	Espècie ornamental. Va ser introduïda a Europa pel seu port elegant i el seu fullatge espès. Es planta en jardins com a arbre d'ombra i en tanques vegetals.



Ailant

Ailanthus altissima

Castellà: ailanto

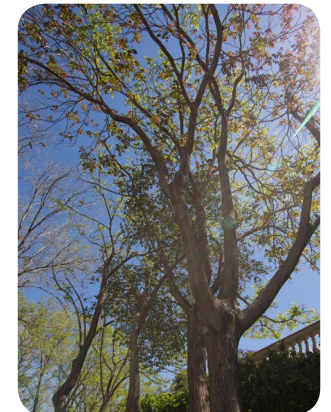
Anglès: tree of heaven

Família: simarubiàcies

Naturalitzat Caduca Fulla composta

8m
ALÇÀRIA
25 anys
EDAT
ESTIMADA

PORT	Arbre de creixement ràpid, força robust, que pot arribar a fer 20 metres d'alçària.
ESCORÇA	De color gris i llisa, esquerdada en els exemplars adults.
FULLES	Compostes i molt grosses, de fins a 1 metre de llargada. Estan formades per 15 o 20 folíols asimètrics que desprenen una olor desagradable.
FLORACIÓ	Del juny a l'agost. Les flors, petites i de color verdós, es troben agrupades en densos ramells.
FRUIT	Són sàmares allargades, formades d'una grana amb una mena d'ala que facilita la seva dispersió pel vent. Tenen un color rogenc i s'agrupen en penjolls.
ORIGEN I HÀBITAT	Originari de la Xina. S'ha naturalitzat en molts indrets de la terra baixa mediterrània. Tolera bé les sequeres, però no el fred.
USOS	Espècie ornamental que, degut al seu ràpid creixement i la seva resistència a la contaminació, s'ha utilitzat per l'embelliment d'infraestructures viàries, ferrocarrils i carreteres. De les fulles se n'extreu un colorant groc per a la llana.



Saps què?

L'ailant és una espècie invasora! A banda de les llavors, aquest arbre també es reproduïx per rizomes, unes tiges subterrànies que s'estenen ràpidament pel sòl, d'on van sortint gran quantitat de rebrots. Així, l'ailant és capaç de colonitzar una gran àrea en poc temps, desplaçant les espècies autòctones. En àrees enjardinades, com el Parc de Can Vidalet, els exemplars estan controlats.

Acàcia del Japó

Sophora japonica

Castellà: sofora

Anglès: Japanese pagoda tree

Família: fabàcies



Exòtic

Caduca

Fulla composta

Saps què?

Tot i que és coneguda com a acàcia del Japó, en realitat, prové de Xina! També és anomenada “l'arbre de les pagodes”, perquè l'acàcia del Japó es plantava tradicionalment al voltant d'aquests temples budistes.



PORT	Arbre de capçada ampla, amb branques penjants i de formes tortuoses, que pot arribar a fer de 15 a 20 metres d'alçada.
ESCORÇA	Té esquerdes verticals, poc profundes. És de color marró quan l'arbre és jove i gris fosc quan és adult.
FULLES	Compostes per entre 9 i 15 folíols de forma ovalada. Són de color verd fosc brillant a l'anvers i més blanquinosos al revers.
FLORACIÓ	Del juliol a l'agost. Floreix quan l'arbre ja és adult, entre 15 i 20 anys. Les flors són de color blanc crema i apareixen agrupades en forma de raïm.
FRUIT	Són llegums cilíndrics, de color verd clar i que es tornen marrons quan maduren.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària de la Xina, va ser introduïda a França al segle XVIII, i d'aquí hauria passat a la península Ibèrica. Quan és adulta, suporta les gelades i tolera la sequera.
USOS	Espècie ornamental. S'utilitzen les flors, escorça i fulles per obtenir un colorant groc. La seva fusta s'utilitza en ebenisteria.

6 m
ALÇÀRIA
42 anys
EDAT
ESTIMADA



Om de Sibèria

Ulmus pumila

Castellà: olmo de Sibèria

Anglès: Siberian elm

Família: ulmàcies



Exòtic

Caduca

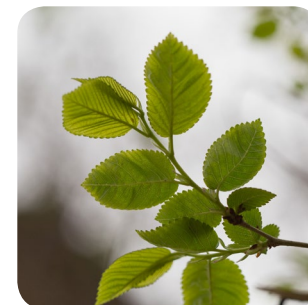
Fulla simple

PORT	Arbre que pot arribar als 20 metres d'alçada, amb una capçada de forma ovalada o allargada.
ESCORÇA	Rugosa, de color gris o marró grisenc.
FULLES	Asimètriques, petites (de 2 a 7 cm) i amb el marge dentat. Tenen una forma el·líptica i són de color verd fosc per la part de sobre i més clares al revers.
FLORACIÓ	Del febrer al març, abans que apareguin les fulles. Flors diminutes de color violeta, agrupades en rams arrodonits que surten sobre les branques.
FRUIT	Són sàmares circulars i de color marró clar, amb la grana al centre. Es dispersen amb al vent quan arriba la tardor.
ORIGEN I HÀBITAT	Originari del nord d'Àsia, entre Sibèria, Manxúria i Corea. Ha estat introduït a Europa fa relativament poc temps.
USOS	Espècie molt plantada com a arbre ornamental per la seva suposada resistència a la grafiosi. Pot creuar-se i hibridar amb l'om (<i>Ulmus minor</i>).

15 m
ALÇÀRIA
42 anys
EDAT
ESTIMADA

Saps què?

A partir de l'any 1970, un brot d'una malaltia que afecta els oms es va estendre ràpidament per tot Europa. La grafiosi està causada per un fong que obstrueix els vasos conductors de saba. Es reconeix per una característica marca en forma d'espina de peix a l'escorça de l'arbre. A Europa els oms morts per aquesta infecció es compten per milions!



Mèlia

Melia azedarach

Castellà: cinamomo

Anglès: bead tree

Família: meliàcies

Exòtic

Caduca

Fulla composta



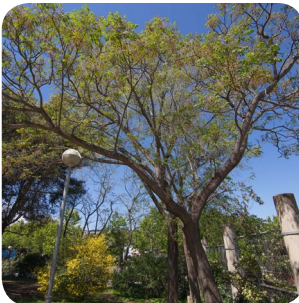
Saps què?

Aquest arbre també és conegut com “arbre sant” o “arbre dels rosaris”, perquè amb les llavors es feien denes de rosaris i penjolls. Els pinyols durs que hi ha a l’interior dels fruits de la mèlia tenen un orifici natural entre els extrems, de manera que resulta molt fàcil perforar-los i enfilar-los.



5 m
ALÇÀRIA
42 anys
EDAT
ESTIMADA

PORT	Arbre de creixement ràpid que pot arribar als 15 metres d'alçària, amb capçada ampla i densa, i branques fràgils.
ESCORÇA	Tronc de color gris, esquerdat de dalt a baix. La seva fusta és dura i olorosa.
FULLES	Compostes per folíols ovalats, acabats en punta i amb el marge dentat. Són d'un color verd fosc lluent.
FLORACIÓ	Del maig al juny. Flors petites i oloroses agrupades en forma de raïm, de color lila clar, i amb pètals en forma d'estrella.
FRUIT	Carnosos i arrodonits, d'uns 1,5 cm i amb un llarg pecíol. Primer són verds i després, d'un color marró clar. Apareixen a l'inici de la tardor i perduren a l'arbre durant bona part de l'hivern.
ORIGEN I HÀBITAT	Originària del sud-est asiàtic des d'on es va difondre al segle XIX a Sud-àfrica i Amèrica, on es va naturalitzar. S'adapta bé a la sequera.
USOS	Molt apreciada en jardineria. A l'hivern, sense fulles però amb els fruits, l'arbre resulta molt decoratiu. Els fruits són tòxics per a les persones, malgrat que molts ocells els toleren.



GLOSSARI

FOLIOL: cadascuna de les fulletes en què està dividida una fulla composta.

PECÍOL: part més estreta de la fulla, amb aspecte de tija, que uneix la base de la fulla amb la branca.

PEDUNCLE: branca de creixement limitat que sosté una flor o un fruit després de la fecundació.

SABA: líquid que circula a través dels teixits de les plantes. Està compostat d'aigua amb substàncies minerals i orgàniques dissoltes.

SÀMARA: fruit en el qual es desenvolupa una ala aplanada, a partir de la paret de l'ovari, que afavoreix la dispersió amb el vent.

ARBRE CATALOGAT D'INTERÈS LOCAL: arbre de gran valor botànic degut a la seva edat, raresa, història o altres singularitats. L'arbre està protegit i se n'assegura la conservació.

ARBRE NATURALITZAT: espècie de procedència exòtica que s'ha adaptat a una regió, de manera que habita i es reproduïx com una espècie autòctona.

FULLA SIMPLE: fulla que té un sol limbe, i si aquest està partit, les divisions no són tan profundes com per arribar al nervi principal.

FULLES COMPOSTES: fulles que presenten un limbe ramificat i dividit en "fulletes" d'ordre inferior, anomenades folíols.

LIMBE: part laminar de la fulla. La part laminar que correspon a la cara superior de la fulla es diu anvers, i la que correspon a la part inferior, revers.

FULLA PERENNE: dit de la fulla que no cau cada any. Les plantes de fulla perenne són tot l'any verdes ja que les fulles no es renoven totes al mateix temps.

FULLA CADUCA: dit de les fulles que cauen a la tardor i rebroten a la primavera. En aquestes plantes les fulles es renoven totes alhora i, per aquest motiu, a l'hivern, es troben sense fulles.

ARBRE SEMIPERENNE: dit de l'arbre que perd part de les seves fulles a la tardor. Aquestes no es renoven totes alhora. A l'hivern, l'arbre presenta una capçada més esclarissada, amb algunes branques pelades i altres amb fulles verdes o marrons.

MONOIC: espècie en què les flors femenines (són les que produeixen les llavors) i les masculines (les que produeixen el pol·len) es troben en el mateix individu.

DIOIC: espècie en què les flors femenines (són les que produeixen les llavors) i les masculines (les que produeixen el pol·len) es troben en individus diferents.

Prohibida la reproducció total o parcial d'aquesta publicació sense el consentiment per escrit dels editors.

Edició i coordinació

AMB

Producció editorial

RBA

Amb la col·laboració de

Ajuntament d'Esplugues de Llobregat

Continguts

Siboc Projectes Ambientals

Disseny i direcció d'art

Lookatcia.com

Fotografies

Arxiu Municipal d'Esplugues de Llobregat

(AMEL): p. 5

Mari Luz Vidal: p. 2

Fotografies de vegetació:

Mònica Utjés Mascó, excepte: Ferran Aguilar (fitxa 1, inf. dr.; fitxa 7, inf. esq.; fitxa 14, centre i inf.; fitxa 15, sup. i inf. dr.; fitxa 19, inf. dr. i esq.); Ernest Costa (fitxa 10, sup.; fitxa 12, inf. dr.); Ramon Torres (fitxa 4, inf. esq.); Ihervas/Fotolia (fitxa 8, sup.); Marcoemilio/Fotolia (fitxa 10, inf. dr.); Gromush/Fotolia (fitxa 13, inf. dr.); Silroby/Fotolia (fitxa 20, inf. dr.); Paolo Fusacchia/Fotolia (fitxa 21, inf. dr.); Gucio_55/Fotolia (fitxa 24, inf.)

Dipòsit legal B 12979-2016